

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistaminen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueiden perustaminen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistus

Sote-uudistus

Hallitusohjelma – Osallistava ja osaava Suomi

Kestävän talouden Suomi

Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

Suomi kokoaan suurempi maailmalla

Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Elinvoimainen Suomi

Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

Suomi 2030 on sosiaalisesti,
ekologisesti ja taloudellisesti
kestävän kehityksen yhteiskunta.

Sote-uudistus

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen tavoitteet

- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen talvet kaikille suomalaisille
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- hillitä kustannusten kasvua
- parantaa turvallisuutta

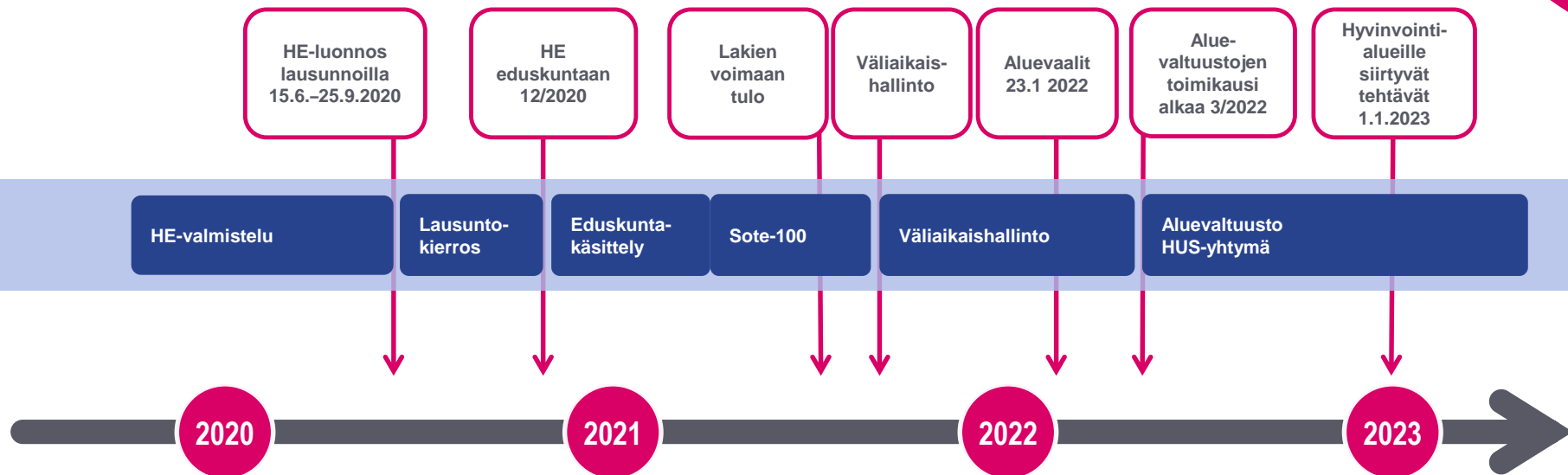

Sote-uudistuksen kulku

- Hallitus antoi esityksen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä eduskunnalle 8. joulukuuta 2020.
- Sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi mietinnön saatuaan lausunnot perustuslakivaliokunnalta, valtiovarainvaliokunnalta, hallintovaliokunnalta, lakivaliokunnalta, sivistysvaliokunnalta, talousvaliokunnalta ja työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalta.
- Lait tulevat voimaan porrastetusti 1.7. alkaen kun Tasavallan presidentti on hyväksynyt ne
- Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman ja rakenneuudistusta tukevat valtionavustushankkeet ovat käynnistyneet kaikissa maakunnissa.

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Miksi uudistus tarvitaan?

Sote-uudistus

Toimiva rakenne turvaa palvelut kaikille

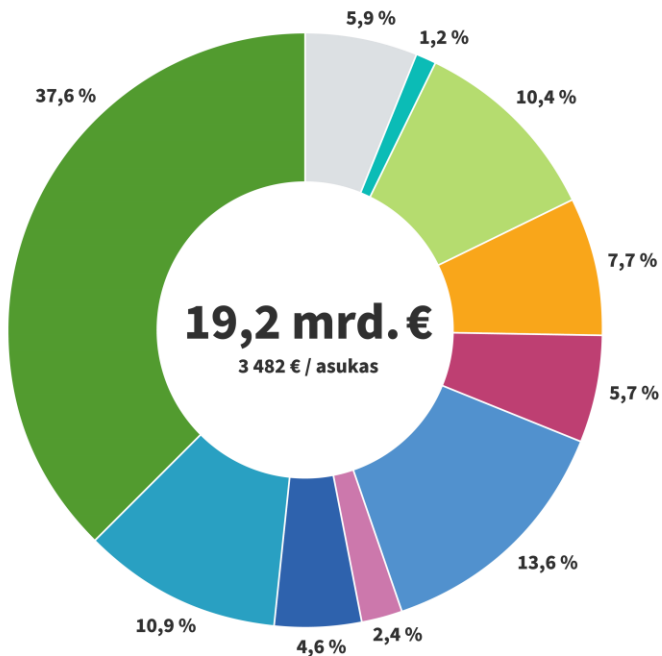
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteet uudistetaan, jotta voidaan taata yhdenvertainen palvelujen saatavuus kaikkialla Suomessa.
- Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluita. Syntyvyyden lasku vähentää työikäisten määrää ja verotuloja.
- Rakenne on uudistettava, jotta voidaan hillitä kustannusten kasvua ja varmistaa yhdenvertaiset sosiaali- ja terveystalvet tuleville sukupolville.

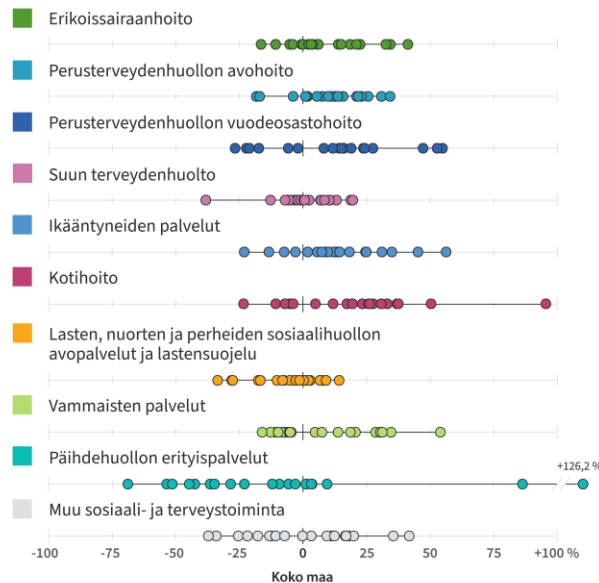
Sote-uudistuksessa toteutetaan integraatio

Perus- ja erikoissairaanhoidon sovitetaan paremmin yhteen, vahvistetaan perustason palveluja

Koko maan sosiaali- ja terveystoimen nettokäyttökustannusten jakautuminen tehtävittäin 2019

Alueiden asukaskohtaisten nettokäyttökustannusten ero (%) maan keskiarvoon 2019

Uusi rakenne

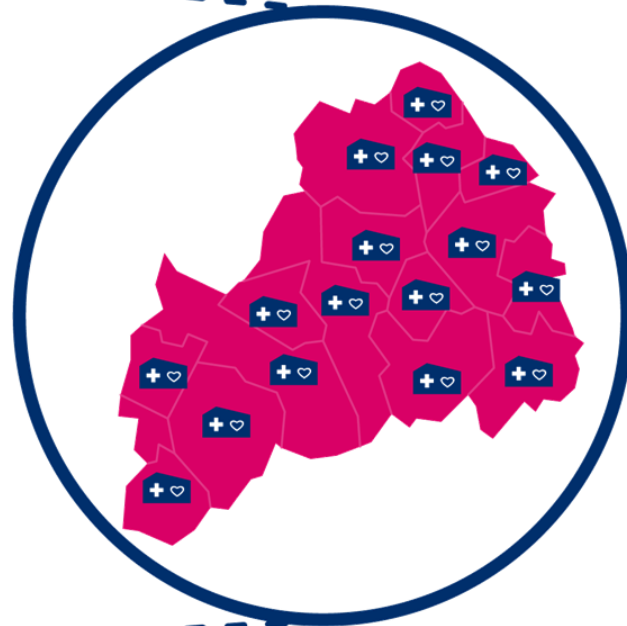

Sote-uudistus

Hyvinvointialue: yksi päätöksenteko, johto ja rahoitus

Hyvinvointialue

- Perus- ja erityistason palvelujen järjestämisen ja tuottamisvastuu yhdellä järjestäjällä
- Yksi järjestäjä mahdollistaa toiminnallisen integraation ja toiminnalliset uudistukset
- Järjestäjällä vastuu palvelujen yhteensovittamisesta ja palvelukokonaisuuksista
- Mahdollisuus kohdentaa voimavarat tasaisesti
- Pelastustoimi on soten kanssa rinnakkainen, itsenäinen toimiala

Uusi hyvinvointialuerakenne 1.1.2023

Rakenne nyt

195

22

195 sosiaali- ja terveydenhuollon
organisaatiota
+ 22 pelastuslaitosta

Uusi rakenne

22+1

22 sosiaali- ja terveydenhuollon
sekä pelastustoimen järjestäjää
+ HUS

Soten työnjako 1.1.2023

Valtio

- rahoitus
- ohjaus

22+1

sosiaali- ja
terveydenhuollon
sekä pelastustoimen
järjestäjää + HUS

5

yhteistyöaluetta
työnjako erityistason
palveluissa

Julkiset palvelut vahvassa roolissa

Yksityiset ja kolmas sektori täydentävät

22 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjää

- Etelä-Karjalan hyvinvointialue
 - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
 - Etelä-Savon hyvinvointialue
 - Helsingin kaupunki
 - Itä-Uusimaan hyvinvointialue
 - Kainuun hyvinvointialue
 - Kanta-Hämeen hyvinvointialue
 - Keski-Suomen hyvinvointialue
 - Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
 - Keski-Uusimaan hyvinvointialue
 - Kymenlaakson hyvinvointialue
 - Lapin hyvinvointialue
 - Länsi-Uusimaan hyvinvointialue
 - Satakunnan hyvinvointialue
 - Pirkanmaan hyvinvointialue
 - Pohjanmaan hyvinvointialue
 - Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
 - Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
 - Pohjois-Savon hyvinvointialue
 - Päijät-Hämeen hyvinvointialue
 - Vantaa-Keravan hyvinvointialue
 - Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- **HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa niistä vaativan erikoissairaanhoidon toiminnoista, joista laissa erikseen säädettäisiin tai joista sovittaisiin HUS-järjestämissopimuksessa.**
 - **Nimi muuttuu maakunnaksi, kun esimerkiksi aluekehitystehtävät siirtyvät niille.**
 - **Uusi rakenne määrittää maakuntajaon ja toimii muiden viranomaisten aluejaon pohjana pl. Uusimaa.**

Hyvinvointialueiden hallinto

- Hyvinvointialueen tehtävänä on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen.
- Hyvinvointialueet ovat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on alueellaan itsehallinto.
- Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittava aluevaltuusto. Valtuusto päättää tarkemman organisaatorakenteen.
- Muut lakisääteiset toimielimet ovat aluehallitus, tarkastuslautakunta sekä kansalliskielilautakunta ja saamen kielen lautakunnat.
 - Laissa hyvinvointialueesta säädetään hyvinvointialueiden hallinnon ja talouden hoidosta ja tarkastuksesta sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskeinoista.
 - Sääntely on pitkälti yhdenmukainen kuntalain kanssa. Poikkeuksia mm. rajattu yleinen toimivalta, investointiohjaus, lainanottovaltuusmenettely, toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskus ja valtionalouden tarkastusviraston tarkastusoikeus.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu

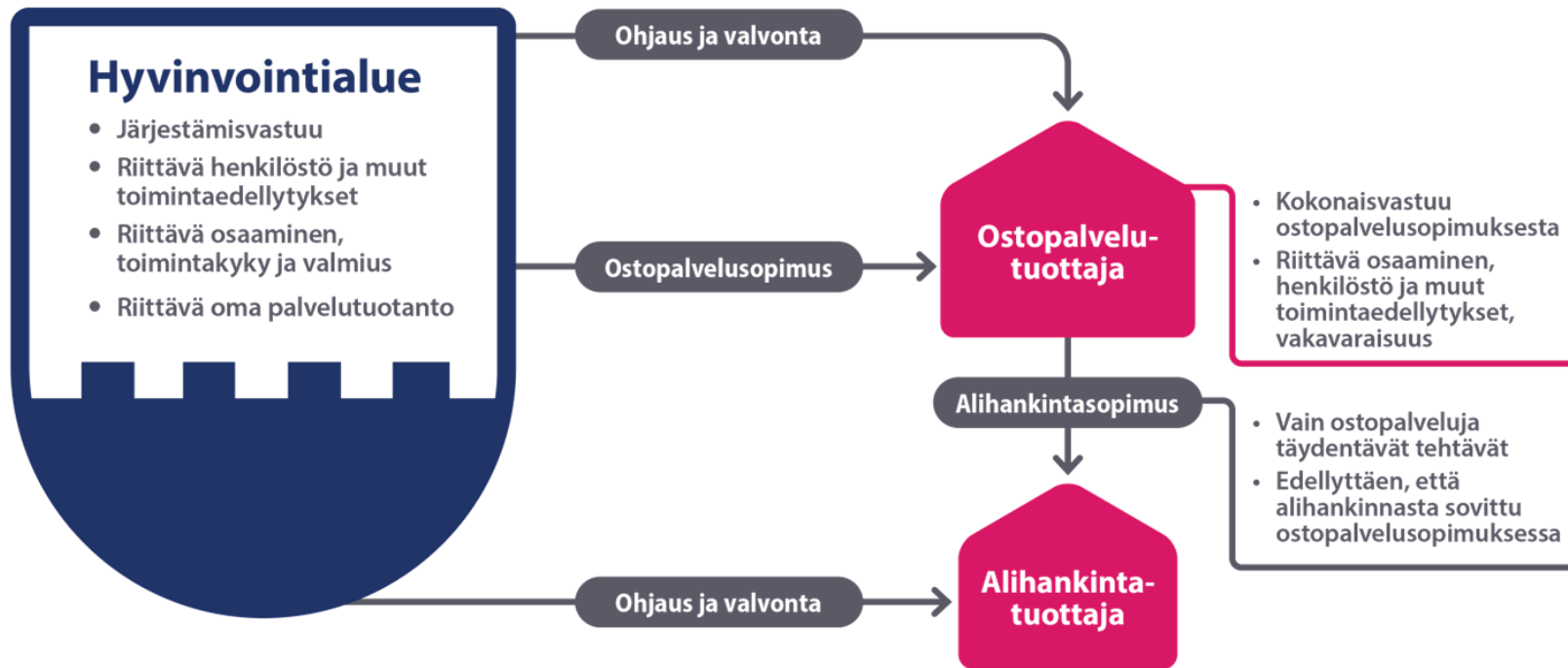

Sote-uudistus

Peruslähtökohdat

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille
 - Sairaanhoidopiirit ja erityishuoltopiirit (myös Kårkulla) puretaan
 - Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle
 - Ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu jää kunnille, mutta niillä alueilla, joilla on siirretty/siirretään ympäristöterveydenhuollon tehtävät osaksi sotea on mahdollisuus jatkaa toimintaa hyvinvointialueiden kanssa tehtävän sopimuksen perusteella
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on hyvinvointialueiden lisäksi myös kuntien tehtävänä
- Sote-järjestämislakia sovelletaan hyvinvointialueisiin, joihin rinnastetaan myös Helsingin kaupunki sekä tietyiltä osin HUS-yhtymä
 - Sote-järjestämislaisissa säädetään rakenteista ja järjestämisvastuusta, sisältölaeissa palveluista

Hyvinvointialue ja ostopalvelutuottajat

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu

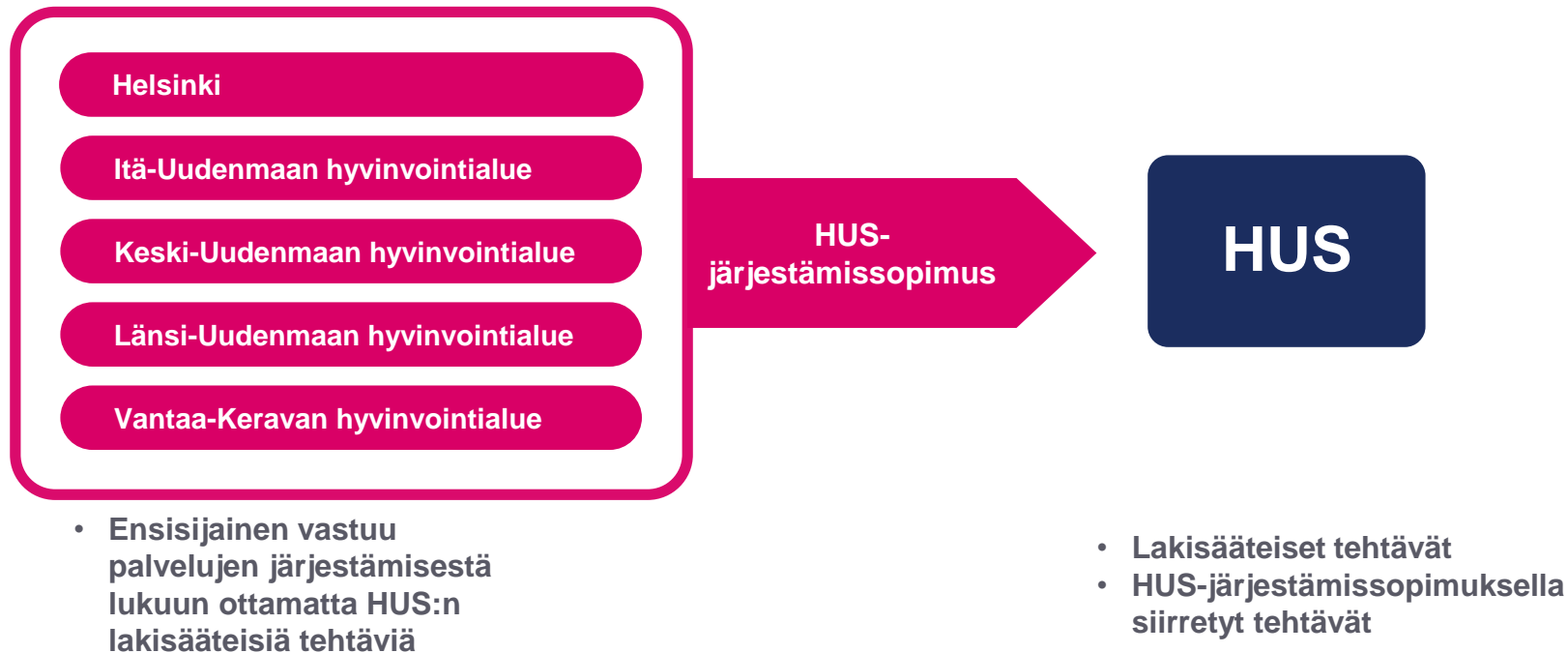
Järjestämisvastuuseen sisältyy

- vastuu lakisääteisistä tehtävistä
- päätöksenteko sote-palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta, palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä ja tuottamistavoista
- vastuu asiakkaan palvelujen yhteensovittamisesta eri toimijoiden kesken
- tuottamisen valvonta
- viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttäminen (julkisen vallan käyttö)
- vastuu palvelujen lisäksi mm. ennaltaehkäisevästä sosiaali- ja terveydenhuollosta, koulutus- ja tutkimustoiminnasta, poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin varautumisesta sekä huoltovarmuudesta

Hyvinvointialueella oltava

- riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä niin, että alue pystyy huolehtimaan asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa
- palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö ja muu henkilöstö
- hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset
- järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palveluntuotanto

Järjestämisvastuu Uudellamaalla

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu

- Hyvinvointialueelta ei edellytetä ylikapasiteetin ylläpitoa oman palvelutuotannon osalta.
- Häiriö- ja poikkeustilanteissa palvelut on turvattava oman tuotannon, varautumissuunnitelmien sekä muiden hyvinvointialueiden ja palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön avulla.
- Hyvinvointialue voi järjestää ja tuottaa palveluja toisen hyvinvointialueen alueella vain, jos se toimii yhteistyössä tai -toiminnassa kyseisen hyvinvointialueen kanssa.
- Hyvinvointialueen yhtiöt rinnastuvat sote-järjestämislaissa yksityisiin palveluntuottajiin tuottaessaan hyvinvointialueelle palveluja.
 - Hallitus linjaus ja eduskunnan lausuma: julkisomisteisten yhtiöiden asema selvitetään

Ostopalvelut ja vuokratyövoiman käyttö

- Monituottajuus on edelleen mahdollista lainsäädännön reunaehdot huomioiden.
- Palveluja voidaan hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta, jos se on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.
 - Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa asianmukaisesta toteuttamisesta
 - Yksityisiltä palveluntuottajilta voidaan hankkia kaikkia palveluja, joiden hankkimista ei ole erikseen laissa kielletty.
 - Voi hankkia kokonaisuudessaan lääketieteelliset tai hammaslääketieteelliset tukipalvelut sekä niihin liittyvän erityisosaamisen.
- Palveluseteliä voidaan käyttää.
- Hyvinvointialueen palveluissa voidaan käyttää yksityiseltä palveluntuottajalta hankittua työvoimaa tai vuokratyövoimaa.
 - Hankittu/vuokrattu työntekijä on hyvinvointialueen suorassa työnjohdollisessa alaisuudessa
 - Ympärivuorokautisessa päivystyksessä voidaan käyttää vuokrattua työvoimaa täydentävästi. Laajempi käyttö on sallittua tilapäisesti tai henkilöstön saatavuusongelmissa.

Palvelutarpeen arviointi

- Ostopalveluja hankittaessa hyvinvointialue vastaa aina sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnista ja pääsääntöisesti hoidon tarpeen arvioinnista erikoissairaanhoidossa.
- Ostopalveluna annettavassa perusterveydenhuollossa ja sen yhteydessä toteutettavissa erikoissairaanhoidon palveluissa voidaan tehdä hoidon tarpeen arviointia ja hoitoratkaisuja.
- Työvoimaksi hankittu/vuokrattu lääkäri tai hammaslääkäri voi edellä todetun lisäksi tehdä hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisuja myös ympärivuorokautisessa päivystyksessä sekä hoidettaessa erikoissairaanhoidon otettua potilasta.
- Lähetteen saaneen potilaan erikoissairaanhoidon ottamisesta päättää virkasuhteessa tai työsuhteessa oleva lääkäri/hammaslääkäri.
 - hyvinvointialue voi arvioidaan asiakkaan hoidon tarpeen ja otettuaan asiakkaan sairaalaan tai sekä laadittuaan alustavan hoitosuunnitelman kullekin lääketieteen tai hammaslääketieteen erikoisalalle antaa yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi kyseisellä erikoisalalla asiakkaan tarkemman hoidon tarpeen arvioinnin, hoitoratkaisujen tekemisen ja tarkemman hoitosuunnitelman laatimisen.
 - Työvoimaksi hankittu/vuokrattu lääkäri tai hammaslääkäri voi päättää potilaan ottamisesta erikoissairaanhoidon, mutta hyvinvointialue voi arvioida ratkaisun uudelleen.

Yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset

- Palvelujen hankintamenettelyyn sovelletaan hankintalakia, jota järjestämislaki täydentää.
- Yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset suhteutetaan hyvinvointialueen hankkimien palvelujen sisältöön ja laajuuteen.
- Yksityisen palveluntuottajan mahdollisen aikaisemman toiminnan asiakas- tai potilasturvallisuuspuutteet ja varallisuusperusteiset vaatimukset huomioidaan viimeiseltä kolmelta vuodelta.
- Yksityisen palveluntuottajan alihankinta:
 - Perustuslaki asettaa reunaehdot alihankinnalle (julkisen hallintotehtävän edelleen siirto l. subdelegointi)
 - kuoriorganisaatiot eivät sallittuja, vaan yksityisellä palveluntuottajalla on oltava omaa osaamista ja riittävät toimintaedellytykset.
 - mahdollista hankkia omaa tuotantoa täydentäviä palveluja alihankkijalta.
 - alihankintojen edelleen ketjutus ei ole sallittua.
- Yksityisen palveluntuottajan ja alihankkijan toimintaan sovelletaan hallinnon yleislakeja ja rikosoikeudellista vastuuta.
- Hyvinvointialue valvoo yksityistä palveluntuottajaa ja tämän alihankkijaa, yksityinen palveluntuottaja valvoo myös alihankkijoitaan.

Jo tehtyjen hankintasopimusten mitätöiminen ja irtisanominen

- Ulkoistamissopimusten mitättömyys koskee sopimuksia/ehtoja, joissa sovittu
 - ostopalvelujen ulkopuolelle nimenomaisesti laissa säädetyistä tehtävistä mm. julkisen vallan käyttö, sosiaalipäivystys
 - järjestämisvastuun toteuttamisesta siten, että on ilmeistä, ettei hyvinvointialue tosiasiallisesti vastaa palvelujen järjestämisestä (päättöksien valmistelu, ohjaus ja valvonta) ja palvelusopimuksen taloudellinen arvo muodostaa merkittävän osuuden hyvinvointialueen käyttömenoista ja ostopalvelusopimuksen kohteena on soten järjestämisen näkökulmasta keskeinen tehtävä
- Irtisanomis- ja uudelleen neuvottelumahdollisuus koskee sopimuksia, joissa sovittu
 - järjestämisvastuuseen kuuluvista asioista vastoin lakia muutoin kuin ilmeisesti tai jotka eivät turvaa hyvinvointialueelle riittävää omaa palvelutuotantoa
 - irtisanomisoikeus rajattu riittävää omaa palvelutuotantoa koskevan edellytyksen osalta toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävää tehtäväalaa taikka laajaa tehtäväkokonaisuutta koskeviin ostopalvelusopimuksiin
 - irtisanomisessa noudatettava suhteellisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatetta
- Sopimuksien soveltamismahdollisuus on kolme vuotta. Hyvinvointialue voi pidentää aikaa irtisanottavien sopimuksien osalta kahdella vuodella, jos palvelujen saatavuus vaarantuu.
- Neuvotteluvollisuus ja velvollisuus todeta mitättömyys tai päättää irtisanomisesta.
- Muutoksenhaku hallintoriita-asiana markkinaoikeudessa.

Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet

- Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.
- Hyvinvointialueelle asetetaan
 - nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä
 - vanhusneuvosto
 - vammaisneuvosto
- Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä
 - Mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä palveluiden kannalta
 - Vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella

Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet

- Asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan.
- Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää
 - järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja
 - selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueen palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa
 - valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia hyvinvointialueen toimielimiin
 - kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa
 - järjestämällä mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen talouden suunnitteluun
 - tukemalla asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Kunnan, hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:
 - Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
 - Strategisessa suunnittelussa asetettavat tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
 - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
 - Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
 - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
 - Raportoitava valtuustolleen vuosittain ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan, hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän on tehtävä yhteistyötä:
 - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
 - alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset alueelliset neuvottelut tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta

Henkilöstön asema, omaisuus- ja velkaerien siirrot

Sote-uudistus

Henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana

- Kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstö siirtyy uudistuksen yhteydessä tehtäviensä mukana hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen.
- Lisäksi opiskeluhuollon kuraattorit ja koulupsykologit siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen.
- Kuntien palveluksessa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalvelutehtävissä työskentelevät siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen, jos heidän työtehtävistään vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tukitehtäviä
 - Mm. keskitetty ruokahuolto, siivous, laitehuolto, toimisto- ja hallintopalvelut, palkanlaskenta, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ICT-palvelut, kiinteistötoimi, laboratoriot ja kuvantamispalvelut

Siirtyminen liikkeenluovutuksella

- Kun henkilöstö siirtyy hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen ja työnantaja vaihtuu, katsotaan tämä lakiesityksen perusteella liikkeenluovutukseksi
- Liikkeenluovutussäätely koskee myös mitättömyys- ja irtisanomissäätelytapauksia, jos henkilöstöä on siirtynyt aiemmin
- Henkilöstö siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet
- Uudistuksen edellyttämät järjestelyt valmistellaan yhteistoiminnassa hyvinvointialueiden, kuntien ja kuntien henkilöstön edustajien kanssa

Palvelussuhdelainsäädäntö

- Kunnallisen palvelussuhdelainsäädännön soveltamisalaa laajennetaan koskemaan hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstöä
 - Muutokset tehdään kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin, kunnallisista työehtosopimuksista annettuun lakiin, kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin sekä lakiin työnantajan ja henkilöstön yhteistoiminnasta kunnissa annettuun lakiin.
- Siirtyvän henkilöstön mahdollisen lisäeläketurvan ja alempien eläkeikien säilyminen turvataan lisäämällä Kevan lakisääteisiin jäsenyhteisöihin hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät.

Henkilöstön asema uudistuksessa

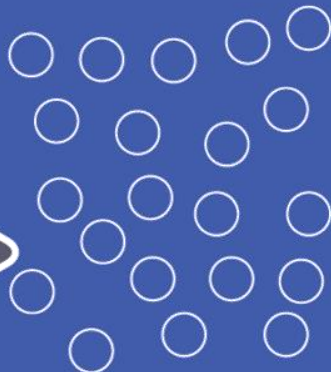

Kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oleva

- sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö
- pelastustoimen henkilöstö
- tukipalvelu-henkilöstö (jos ½ työstä kohdistuu siirtyviin tehtäviin)
- koulukuraattorit ja -psykologit

Liikkeen-
luovutus

Hyvinvointialue ja hyvinvointiyhtymät

Helsinki ja HUS

Uudenmaan erilliskokouksen yhteydessä HUS-yhtymäksi muuttuvan HUS-kuntayhtymän ja hyvinvointialueen tehtäviä hoitavan Helsingin kaupungin henkilöstön työnantaja ei muutu.

- Kunnallisen palvelusuhdelainsäädännön soveltamisalaa laajennetaan koskemaan hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstöä
 - työnantajan muutos ei vaikuta siirtymishetkellä palvelussuhteen ehtoihin
- Perustetaan uusi, itsenäinen kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaorganisaatio

Omaisuus- ja velkaerien siirrot

- Sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät siirtyvät hyvinvointialueille varoineen ja velkoineen.
- Kuntien ja muiden kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä oleva irtain omaisuus, sopimukset ja siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka siirtyvät hyvinvointialueille ilman korvausta.
 - Siirroilla oikaistaan peruspääomaa, jolloin ne eivät ole tulosvaikutteisia.
- Hyvinvointialue vuokraa kunnilta niiden omistukseen jäävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat siirtymäajaksi (3 vuotta ja yhden vuoden optio).
- Sairaanhoidopiireiltä ja erityishuoltopiireiltä hyvinvointialueille siirtyville lainoille myönnetään valtioneuvoston takaus, jolla turvataan velkojien asema ja säilytetään lainat nollariskiluokassa.
- Siirrot toteutetaan kuntien ja kuntayhtymien laatimien selvitysten pohjalta.

Kompensaationsäntely

- Laissa säädetään kunnan taloudellista itsehallintoa turvaavasta korvausmenettelystä. Kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvaus kunnan omaisuuteen kohdistuvien järjestelyjen perusteella sellaisista kunnalle aiheutuvista välittömistä kustannuksista, joihin kunta ei ole voinut itse vaikuttaa.
 - Kunnalla on oikeus korvaukseen siltä osin, kuin kunnallisveroprosentin laskennallinen korotustarve ylittää 0,5 prosenttiyksikköä (korvausraja).
 - Jos korvausraja ylittyy ja korvausta hakevan kunnan tuloveroprosentti on korvauksen hakemisvuonna vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti, kunta voi lisäksi saada korvausta kolme neljäsosaa em. korvausrajan alittavalta osalta.
- Jos kunnan mahdollisuus päättää omasta taloudestaan ilmeisesti vaarantuu, kunnalla on oikeus saada korvausta omaisuusjärjestelyihin liittyvistä välittömistä kustannuksista, vaikka korvausraja ei ylity.

Valtion ohjaus

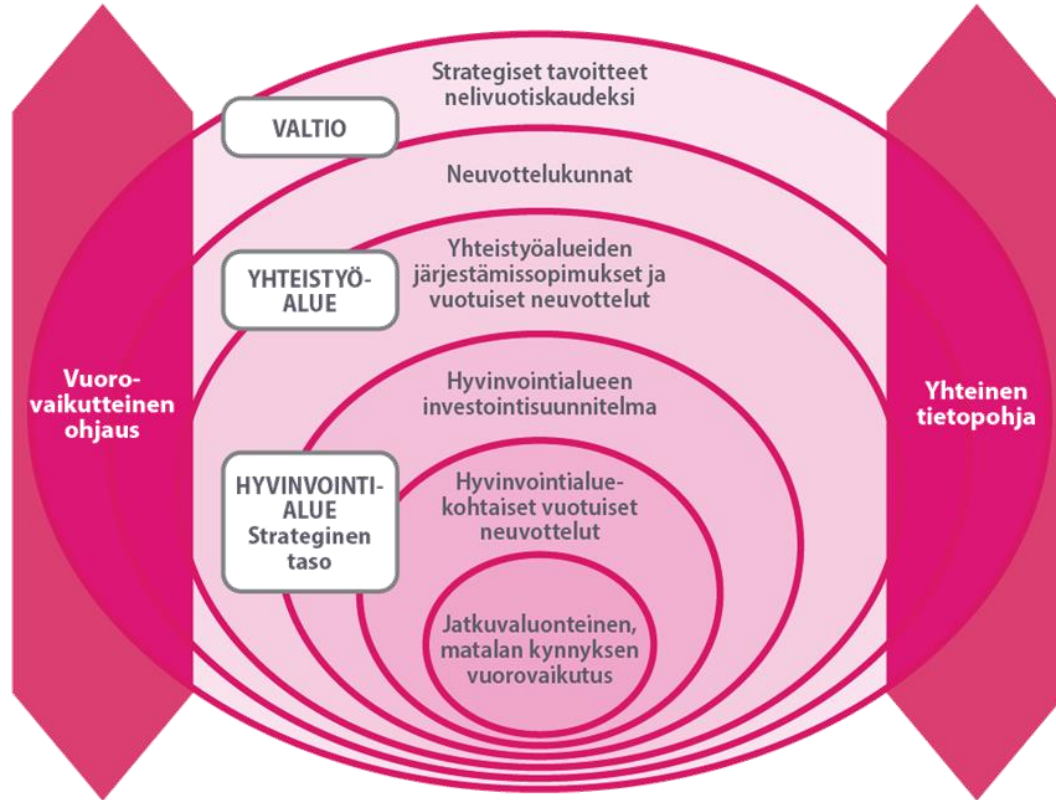

Sote-uudistus

Strateginen valtion ohjaus

- Valtion ohjaus on strategisen tason ohjausta, joka keskittyy hyvinvointialueen järjestämistehtäviin.
- Ohjauksella ei puututa yksityiskohtaisesti tai velvoittavasti hyvinvointialueen tehtäviin ja palvelutuotantoon.
- Ohjaus koostuu mm. hyvinvointialueen vuotuisista ohjausneuvotteluista, YTA-alueen yhteistyösopimuksesta ja investointien ohjausmenettelystä.
- Hyvinvointialueen ohjausneuvottelut
 - Neuvottelut keskittyvät hyvinvointialueen järjestämistehtäviin.
 - Ministeriöt voivat antaa hyvinvointialueille toimenpidesuosituksia.
- Yhteistoiminta-alueen (YTA) yhteistyösopimus
 - Valtioneuvosto voi päättää sopimuksesta ja sen sisällöstä, jos hyvinvointialueet eivät pääse siitä sopimukseen tai sopimus ei sisällöltään turvaa hyvinvointialueen lakisääteisten sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien toteutumista tai kustannusvaikuttavuutta.

Hyvinvointialueet ja sosiaali- ja terveydenhuollon strateginen ohjaus

Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvotteluprosessi

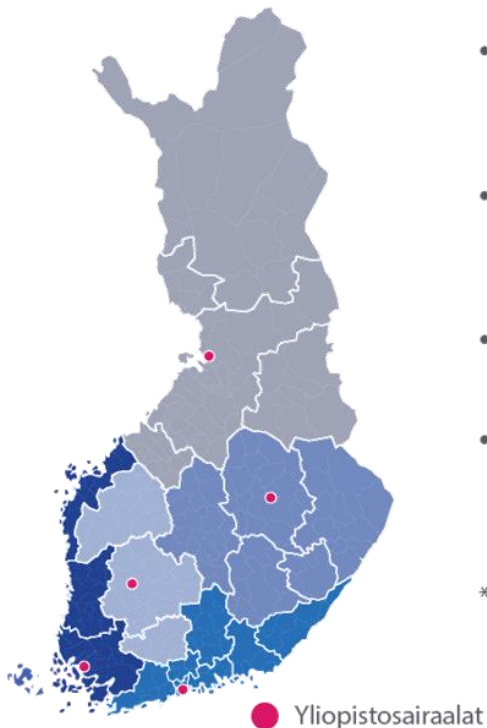

* Hyvinvointialueiden, avien, Valviran sekä THL:n vuosittainen raportointi (sote-järjestämislaki 29 & 30 §)

Investointien ohjaus

- Investoinnit ovat osa hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden kokonaisuutta, jota valtio ohjaa (taustalla toiminnan perustuminen valtion rahoitukseen).
- Kiinteistöjen hallinta on hyvinvointialueilla, yhteistä tilatietojärjestelmää ylläpitää valtakunnallinen osaamiskeskus.
- Kukin hyvinvointialue laatii vuosittain esityksen neljää seuraavaa tilikautta koskevasta investointisuunnitelmasta (esitys tarkentuu vuosittain).
 - Mukana investoinnit ja niiden rahoitus sekä esim. investointeja vastaavat sopimukset.
- Valtioneuvosto vahvistaa jokaiselle hyvinvointialueelle vuosittaisen valtuuden pitkäaikaisen lainan ottamiselle investointeja varten.
 - Laskennallinen lainanottovaltuus perustuu kunkin hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn.
 - Voi käyttää useana tilikautena, jos investointi toteutetaan usean vuoden aikana.
- Poikkeuksellinen lainanottovaltuus myönnetään, jos investointi on välttämätön laissa säädettyjen palvelujen turvaamiseksi (peruste arviointimenettelylle).
- STM ja SM hyväksyvät lainanottovaltuuden mukaiset investointisuunnitelmat.

Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö ja yhteistyöalueiden (YTA) ohjaus

- Hyvinvointialueiden järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi yhteistyöaluetta
- Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueet sekä HUS-yhtymä kuuluvat eri yhteistyöalueisiin
- Yhteistyöalueelle laaditaan valtuustokausittain hyvinvointialueiden yhteistyösopimus*
- Yhteistyösopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain ohjaavien ministeriöiden ja yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisissä neuvotteluissa

* Valtioneuvosto voi päättää hyvinvointialueita sitovasti yhteistyösopimuksen sisällöstä siltä osin kuin hyvinvointialueet eivät pääse siitä yhteisymmärrykseen tai sopimus ei vastaa laissa säädettyä

Kansalliskielet

– kielelliset oikeudet ja palvelujen kieli

- Kielellisissä oikeuksissa säilyvät nykyiset peruslähtökohdat:
 - Yksikielisillä hyvinvointialueilla palvelut järjestetään hyvinvointialueen kielellä, kaksikielisellä hyvinvointialueella molemmilla kansalliskielillä
 - Oikeus käyttää saamen kieltä sote-palveluissa saamelaisten kotiseutualueella ja tietyissä sote-palveluissa Lapin hyvinvointialueella
- Ruotsinkielisten erityisosaamista edellyttävien palvelujen osalta turvataan osaaminen säätämällä kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyövelvoitteesta.
- Kansalliskielilautakunta hyvinvointialueen virallinen toimielin ja sillä on lailla säädettyjä tehtäviä.
- Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen koordinaatiosta vastaa Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tuesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.
- Kansalliskielilautakunnan ja saamen kielen lautakunnan puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen kokouksissa.
- Saamenkielen lautakunnan kokoonpano
 - Saamelaiskäräjillä ja Kolttien kyläkokouksella on yhteensä oikeus nimetä vähintään 40 % jäsenistä. Kolttien kyläkokouksella on yksi edustaja.

Hyvinvointialueiden ja kuntien rahoitus sekä verotuksen muutokset

Sote-uudistus

Kunnista siirretään hyvinvointialueille koko maan tasolla yhtä paljon kustannuksia ja tuloja

Siirtyvät sote-palvelujen ja pelastustoimen kustannukset 20,63 mrd. euroa

Siirrettävät valtionosuudet
7,16 mrd. euroa

- Soten osuus laskennallisista kustannuksista ja lisäosista, yht. 5,34 mrd. euroa
- Lisäksi 70 % veromenetysten korvauksista, yht. 1,84 mrd. euroa

Siirrettävät verotulot
13,5 mrd. euroa

- Yhteisöverosta siirretään n. 0,63 mrd. euroa
- Kunnallisveron tuottoa alennetaan 12,8 mrd. euroa; kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,39 %-yksiköllä

PERIAATE:

Kuntien väliset kunnallisveroprosenttien vaihteluvälit ja kuntalaisten veroasteet pysyvät ennallaan 12,39 %-yksikön (arvio) siirron jälkeen.

Kunnallisveroprosentin leikkaus

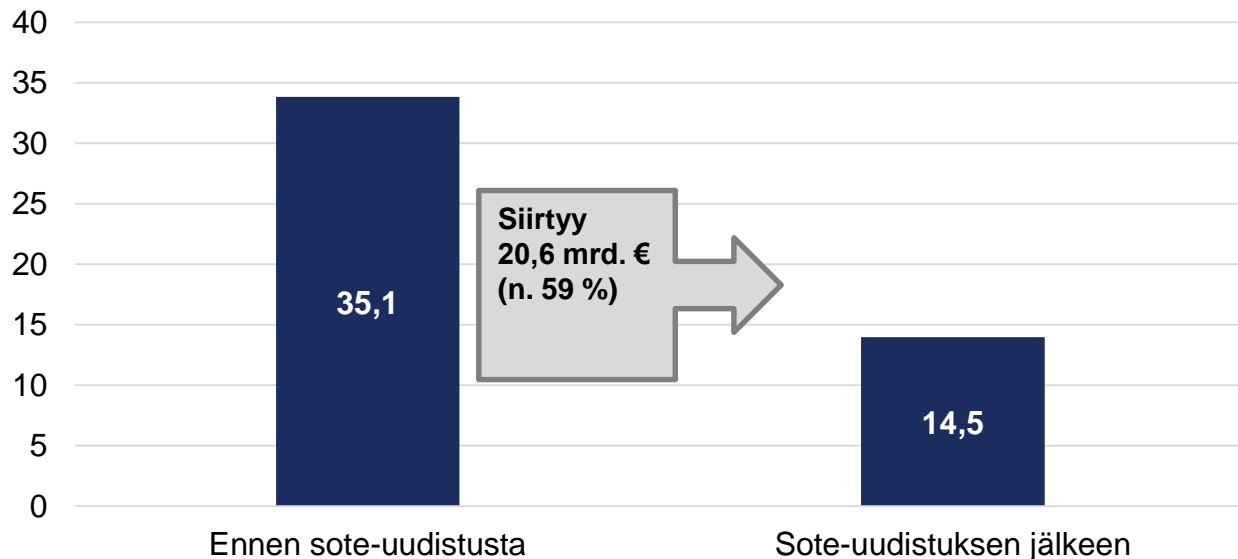
Siirtyvät kustannukset	20,63 mrd. €
Leikattava valtionosuus (sote-osa)	-5,32 mrd. €
Leikattava veromenetysten kompensatio (70 %)	-1,84 mrd. €
Leikattava yhteisövero (-1/3)	-0,67 mrd. €
Kunnallisverosta leikattavaksi jäävä osuus (n. 12,39 %-yks.)	-12,8 mrd. €

Kunnallisverosta leikattava osuus määräytyy aina laskennan lopputulemana ja muuttuu siirtyvien kustannusten, valtionosuuksien, veromenetysten kompensation ja yhteisöveron muuttuessa.

Toimintakate (nettokustannukset) ennen ja jälkeen sote-uudistuksen, mrd. €, arvio vuoden 2022 tasossa

Toimintakate (+ poistot) ennen ja jälkeen sote-uudistuksen, mrd. euroa

- Sote-palveluihin liittyvät kustannusten kasvupaineet poistuvat kunnilta.
- Toisaalta esim. talouden tasapainottamiskeinot rajallisemmat kuin nykyisin.

Kuntien rahoituksen tasausjärjestelyt

- Kustannuksia ja tuloja siirtyy kunnilta koko maan tasolla yhtä paljon, mutta **kuntakohtaisesti siirtymät voivat poiketa merkittävästi → edellyttää tasausjärjestelyjä**
- Uudistuksen voimaantulovuonna kuntien käyttötalouden tasapainon muutos **rajataan nolaksi** suhteessa edellisen vuoden tilanteeseen.
- Kuntakohtaisia muutoksia rajoitetaan viiden vuoden porrastetulla (+/- 15 €/asukas/vuosi) siirtymätasauksella ja toistaiseksi **pysyvällä +/- 60 euron asukaskohtaisella enimmäismuutosrajoittimella**
 - **laskennallinen muutospaine tulovero-%:iin suhteutettuna enintään n. 0,6 prosenttiyksikköä**
- Muutoksia kohtuullistetaan myös ns. muutosrajoittimella, jonka perusteella siirtyvien kustannusten ja tulojen erotusta tasataan +/- 60 %:lla erotuksesta
- Verotulojen tasausjärjestelmään esitettävät muutokset tasaavat osaltaan kuntakohtaisia muutoksia.

Uusi valtionosuusjärjestelmä

- Rakenne sama kuin nykyisin (tarve-erojen ja tulojen tasaus)
- Tarveperustaisesta osasta poistettu ns. sote-osat (mm. sairastavuus ja aikuis- ja vanhusväestö sekä osa muista kriteereistä)
- Kriteerit muutoin samat kuin nykyisin, mutta **uusina kriteereinä:**
 - **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa**
 - **asukasmäärän kasvuun** perustuva lisä, jolla vastataan väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisäykseen
- Eräiden nykyisten kriteereiden laskentatapaa tarkistetaan hieman sekä yhtenäistetään sekä poistetaan eräitä aiempia tasausjärjestelyjä
- Suurimmat muutokset **tulojen tasausjärjestelmään:**
 - **tasauslisä-% nostetaan 80:stä 90 %:iin** sekä
 - **tasausvähennys-% lasketaan vähintään 30:stä kiinteään 10 %:iin.**
 - Lisäksi **kiinteistövero** sisällytetään 50 %:n osuudella tulojen tasauksessa huomioitaviin verotuloihin.
 - Voimalaitosten osalta tasauksessa huomioidaan vain ydinvoimalaitokset ja niiden veroprosentteina käytetään tasauksen laskennassa yleistä (keskimääräistä) kiinteistöveroprosenttia.

Kuntien tehtävien ja rahoituksen kokonaistarkastelu

– pöytäkirjamerkintä talousarvioneuvottelut syksy 2020

- Hyvinvointialueiden perustamisen lähtökohtana on ollut veronmaksajien yhdenmukainen kohtelu ja verotuksen kiristymisen estäminen, kun uudistus tulee voimaan.
- Kuntien valtionosuusjärjestelmään ehdotetaan tehtäväksi uudistuksessa vain välttämättömät muutokset.
- Uudistuksen jälkeen **valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita arvioidaan** suhteessa kuntien jäljelle jääviin tehtäviin ja toimintaympäristön muutoksiin.
- Hallitus sopi syksyn 2020 budjettiriihessä käynnistävänsä virkatyönä **kokonaistarkastelun kuntien rahoituksesta**, jossa käydään läpi mm.:
 - valtionosuusjärjestelmä
 - kuntien tehtävät sekä
 - kuntien välinen yhteistyö ja erikokoisten kuntien rooli tulevaisuudessa.
- Hallitus tekee kokonaistarkastelun kuntien rahoitusjärjestelmästä ja sitä kehitetään siten, että kuntatalouden kestävyttä ja vakautta edistetään ja mm. kasvavien kuntien investointikyky turvataan.
- Valtiovarainministeriö on asettanut **tulevaisuuden kuntapolitiikan toimenpidevaihtoehtoja** valmistelevan työryhmän ja sen alaiset valmistelujaostot toimikaudeksi 9.12.2020–31.12.2021.
 - Työn tavoitteena on tuottaa poliittiseen päätöksentekoon kuntapolitiikan kokonaisuutta koskevia toimenpide-ehdotuksia.
 - Kokonaisuudessa käydään läpi kuntien rahoituspohjan ja tehtävien tasapainoa ja kestävyttä, kuntien roolia ja itsehallintoa, kuntien toimintatapoja, yhteistyötä ja kuntarakennetta sekä valtion kuntiin kohdistamaa ohjausta eri muodoissaan.

Hyvinvointialueiden rahoitus

- Ensi vaiheessa hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta.
- Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu yleiskatteelliseen laskennalliseen valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin.
- Hyvinvointialueiden valtion rahoituksen koko maan taso vuonna 2023 perustuu kunnista siirtyvien sote-palveluiden ja pelastustoimen vuoden 2022 kustannuksiin.
- Koko maan rahoituksen tasossa otetaan vuosittain etukäteen huomioon seuraavat tekijät:
 - 1) palvelutarpeen arvioitu kasvu + 0,2 %-yksikön lisäys vuosille 2023-2029,
 - 2) kustannustason muutos ja
 - 3) tehtävien muutos.
- Rahoituksen tason etukäteistarkistus ei ole täysimääräinen kustannusten kasvun hillitsemiseksi uudistuksen kolmannesta vuodesta lähtien.
- Rahoitus tarkistetaan jälkikäteen vastaamaan toteutuneita kustannuksia koko maan tasolla.

Kustannusten nousun hillintä

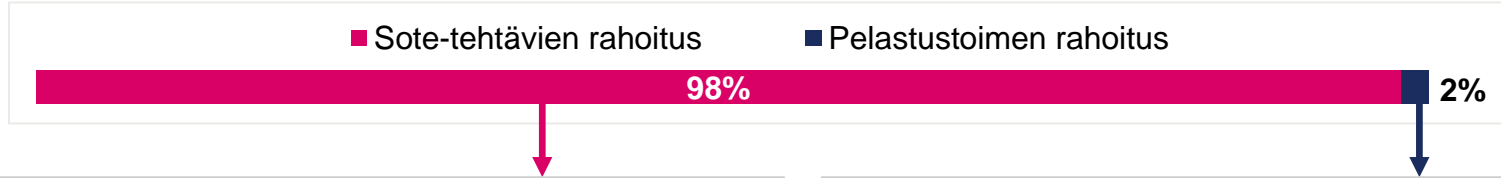

- Sote-uudistuksella tavoitellaan kustannusten kasvun hillintää, huomioiden kuitenkin perustusvaliokunnan aiemmin asettamat reunaehdot riittävälle rahoitukselle.
- Valtioneuvosto vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnalliset ja finanssipoliittiset strategiset tavoitteet nelivuotiskaudeksi. Hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta tarkastellaan vuotuisissa ohjausneuvotteluissa.

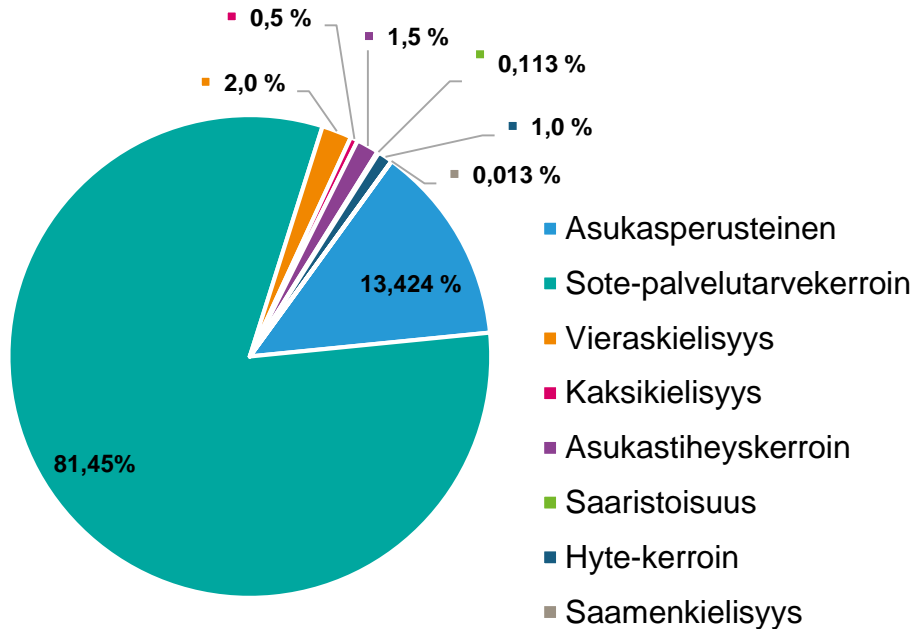
Yksittäisen hyvinvointialueen rahoitus

- Yksittäisen hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen:
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta (n. 80 %) ja olosuhteita kuvaavien tekijöiden (n. 4 %) perusteella.
 - Lisäksi rahoitusta kohdentuu asukasperusteisesti (n. 15 %) sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen mukaisesti (1 %).
- Hyvinvointialueella on oikeus **lisärahoitukseen**, jos myönnetyn rahoituksen taso vaarantaa sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen.
- Hyvinvointialueen siirtymistä laskennalliseen rahoitusmalliin helpotetaan 7 vuoden siirtymäkaudella, jonka jälkeen -100/+200 euroa/asukas ylittävää muutos laskennallisen ja siirtyvän rahoituksen välillä tasataan toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella.

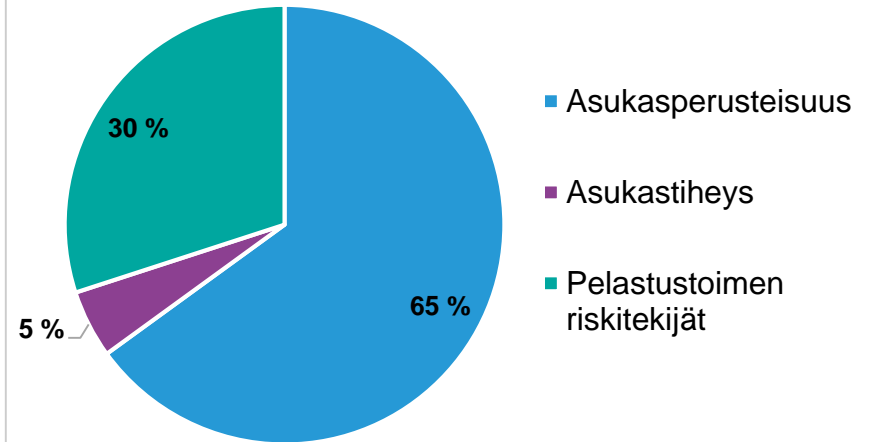
Hyvinvointialueiden laskennallinen rahoitusmalli

Sote-rahoituksen määräytymistekijät

Pelastustoimen rahoituksen määräytymistekijät

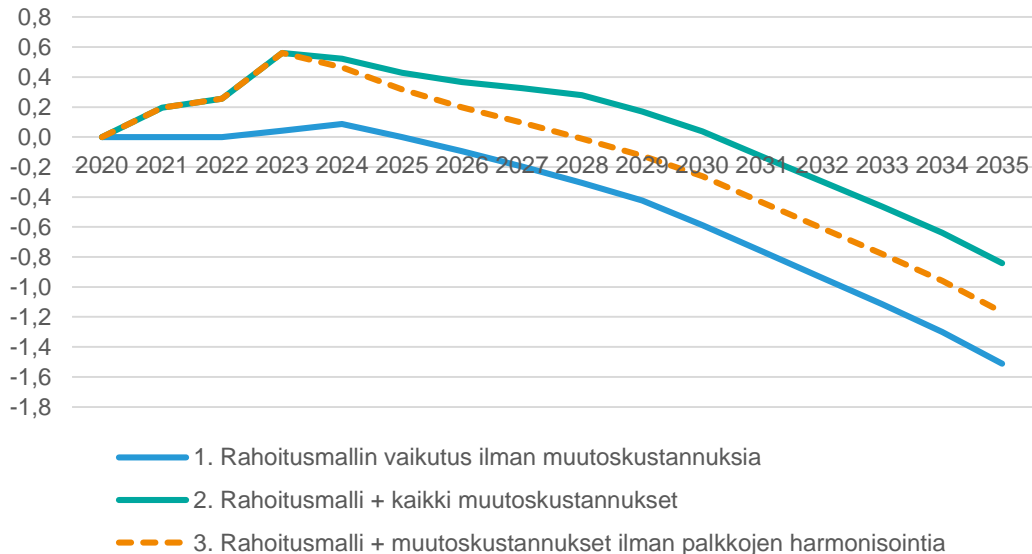

*Pelastustoimen asukastiheyskerroimen määrittelyssä käytetään hyvinvointialueen kokonaispinta-alaa.

Sote-uudistuksen vaikutus julkiseen talouteen vuositasolla

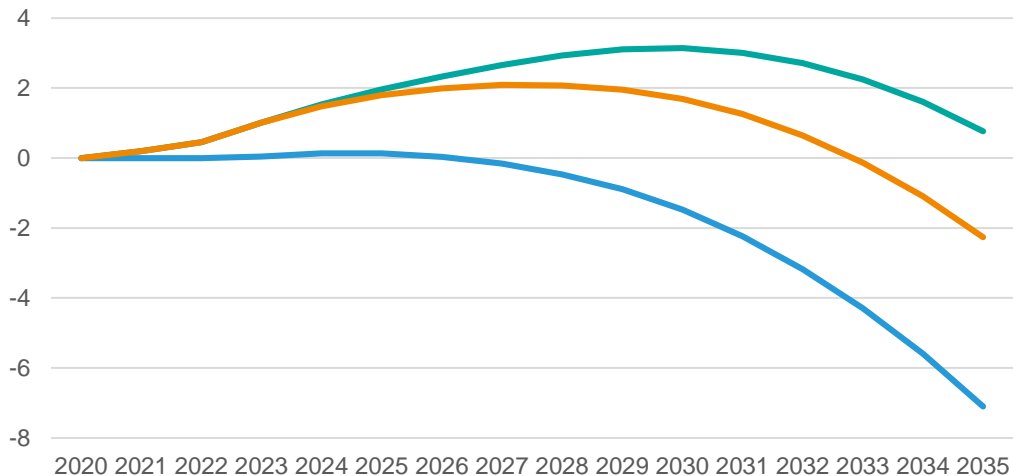
Sote-uudistuksen vaikutus julkiseen talouteen vuositasolla (perusuraan verrattuna), mrd. euroa v. 2020 rahassa

- Kuviossa tarkastellaan sote-uudistuksen mukaisen rahoitusuran vaikutusta julkisen talouden tasapainoon suhteessa VM:n kestävyysvajelaskennan mukaiseen perusuraan vuositasolla
- Laskelma 1: Rahoitusmallin vaikutukset ilman muutuskustannuksia
- Laskelma 2: Rahoitusmalli ja kaikki tunnistetut muutuskustannukset (täysi lisärahoitus)
- Laskelma 3: Oletus että palkkaharmonisointi rahoitetaan rahoitusmallilla (muihin muutuskustannuksiin täysi lisärahoitus)

Sote-uudistuksen vaikutus julkiseen talouteen kumulatiivisesti

Sote-uudistuksen kumulatiivinen vaikutus julkiseen talouteen (perusuraan verrattuna), mrd. euroa v. 2020 rahassa

- 1. Rahoitusmallin vaikutus ilman muutuskustannuksia
- 2. Rahoitusmalli + kaikki muutuskustannukset
- 3. Rahoitusmalli + muutuskustannukset ilman palkkojen harmonisointia

- Kuviossa tarkastellaan sote-uudistuksen mukaisen rahoitusuran vaikutusta julkisen talouden tasapainoon suhteessa VM:n kestävyysvajelaskennan mukaiseen perusuraan *kumulatiivisesti*
- Laskelmien oletukset samat kuin edellisen sivun kuviossa.

Ansiotulojen verotus ja yhteisöverotus

- Ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä vähennyksiä sekä valtion ja kuntien veroprosentteja muuttamalla.
- Samalla valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään.
- Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan **yhtä monella prosenttiyksiköllä (tämän hetken arvio 12,39 %-yksikköä, tarkentuu vielä myöhemmin)** ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti.
- Uudistuksen ei ole tarkoitus keventää eikä kiristää kenenkään verotusta.
 - Ansiotuloverotukseen tehtävät muutokset toteutetaan siten, että niillä on mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon.
 - Ansiotulojen verotusta on kevennettävä tämän hetken arvion mukaan n. **210** milj. eurolla, jotta ansiotuloverotus ei kiristyisi. **Arvio tarkentuu vielä myöhemmin.**
- Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti.

Arvonlisäverotus

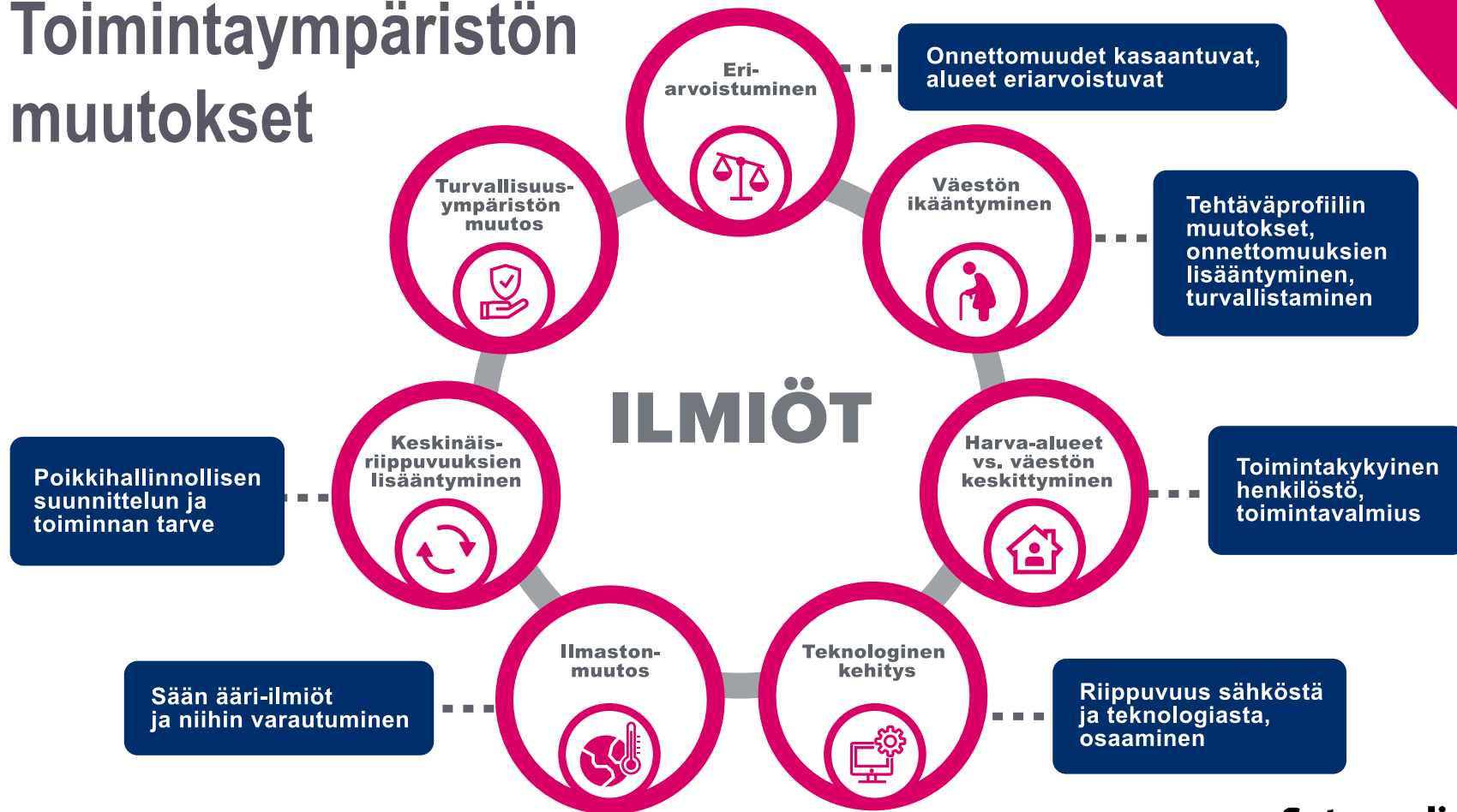
- Hankintaneutraalisuuden parantamiseksi hyvinvointialueelle on tulossa oikeus saada palautuksena verollisiin hankintoihin sisältyvä arvonlisävero sekä sosiaali- ja terveydenhuollon verottomiin hankintoihin sisältyvä laskennallinen vero.
- Hyvinvointialueiden suunniteltu verotuksellinen asema arvonlisäverotuksessa vastaa muiden julkisyhteisöjen verotuksellista asemaa.
- Muut sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuussa olevat julkisyhteisöt sekä hyvinvointiyhtymät rinnastetaan hyvinvointialueisiin.

Pelastustoimen järjestäminen

Sote-uudistus

Toimintaympäristön muutokset

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteet

Ihmisten ja yhteisöjen sekä koko yhteiskunnan turvallisuus paranee

**Valta-
kunnallisesti
yhtenäinen
ja häiriötön
järjestelmä**

**Yhdenvertaiset
laadukkaat
sekä kustannus-
tehokkaat
palvelut**

**Yhden-
mukaiset
palvelut**

**Palvelut
harva-alueilla
ja kasvavissa
keskuksissa**

**Ensihoito-
palvelut
koko
maassa**

**Perustetaan johtaminen, ohjaus ja valvonta systemaattiseen
tutkimus-, kehittämis- ja arviointitoimintaan**

Hyvinvointialueet vastaavat pelastustoimen järjestämisestä

- Pelastustoimen järjestäminen siirtyy **hyvinvointialueille** ja **Helsingin kaupungille**, jotka järjestävät pelastustoimen omalla alueellaan
- Pelastustoimi on **erillinen, sosiaali- ja terveystoimen kanssa rinnakkainen** toimiala
- Mahdollistaa pelastustoimen toimimisen **ensihoitopalveluiden tuottajana**
- Mahdollistaa
 - **voimavarojen ja rahoituksen** kohdistamisen tunnistettujen kansallisten, alueellisten ja paikallisten riskien mukaisesti
 - merkittävien **toiminnallisten uudistusten** toteuttamisen
 - pitkällä aikavälillä **kustannusten kasvun hillintää**

Pelastustoimen suurimmat muutokset

- Pelastustoimen osalta **järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille** ja siirrytään **valtion talousarviorahoituksen** piiriin
- Uudellamaalla ja Pohjanmaalla toteutetaan **aluemuutoksia**
- Pelastustoimen **palveluita parannetaan** tehostamalla kansallista strategista ohjausta
- **Palvelujärjestelmän yhtenäisyyttä parannetaan** yhdenmukaistamalla palveluita

Henkilöstö, omaisuudet ja sopimukset

Pelastustoimen rahoitus

- Pelastustoimen **rahoitus jatkossa valtion budjetista**
- Rahoituksella varmistetaan
- pelastustoimen ja hätäkeskuksen **suorituskyky ja voimavarat**
- kyky vastata **kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin** riskeihin ja tarpeisiin
- Pelastustoimen **rahoitus määräytyy**
 - **asukasmäärän**
 - **asukastiheyden ja**
 - **riskitekijöiden** mukaan
- Pelastustoimen rahoitus otetaan huomioon maakuntarahoitusta koskevassa **siirtymätasauksessa** (7 vuotta)

Pelastustoimen rahoitus

Uudistuksen toimeenpano

Sote-uudistus

Toimeenpano käynnistyy välittömästi

- Varsinainen toimeenpano aloitetaan heti lakien voimaantulon jälkeen, vapaaehtoista valmistelua alueilla on tehty jo aiemmin
- Toimeenpanon tavoitteena on varmistaa, että muodostuvien hyvinvointialueiden kaikki keskeiset toiminnot ja palvelut toimivat asiakkaiden ja henkilöstön kannalta häiriöttä uudistuksen tullessa voimaan
- Toimeenpanolla huolehditaan:
 - Välttämättömien hallintorakenteiden perustamisesta, jotta hyvinvointialueet voivat käynnistää toimintansa
 - Välttämättömien johtamisjärjestelmien rakentamisesta sekä henkilöstön osaamisen, tietotaidon ja turvallisuudentunteen varmistaminen muutoksessa
 - Tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden varmistamisesta nykyisten ja uusien järjestelmien osalta
 - Palvelutason säilymisen varmistamisesta siirtymävaiheen yli
 - Hyvinvointialueiden ja kuntien välisten toimivien yhteistyömuotojen ja yhdyspintojen rakentamisesta
 - Alueiden tukemisesta skaalattavien ratkaisujen kehittämisessä ja levittämisessä
 - Alueiden asukkaiden ja muiden sidosryhmien mukaan ottamisesta

Alueita tuetaan toimeenpanossa

- Toimeenpanoa tehdään tiiviissä yhteistyössä kaikkien alueiden kanssa.
- Alueellisen toimeenpanon tiekartta on tukemassa alueiden valmistelutyötä.
- Toimeenpano on organisoitu verkostoiksi alueiden laajan osallistumisen mahdollistamiseksi.
- Alueiden tilannekuvan avulla pystytään tunnistamaan toimeenpanon riskit ja tarvittava tuki.
- Alueille myönnetään valtionavustusta voimaanpanolain mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Uudistuksesta aiheutuu myös muutuskustannuksia, jotka korvataan eri toimijoille.
- Soteuudistus.fi –sivuilla on laaja tietopaketti toimeenpanosta ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin.

Väliaikainen toimielin (Vate)

- Hyvinvointialueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit ja alueen pelastustoimet sopivat väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa sen.
- Väliaikaisen toimielimen jäsenten tulee olla virkasuhteessa osapuoliin. Toimielimen johtama valmistelutoiminta rahoitetaan valtion rahoituksella.
- Väliaikainen toimielin nimetään sopimuksen mukaisesti mahdollisimman pian lain voimaantulon jälkeen, kuitenkin viimeistään 2 kk kuluttua. Jos väliaikaista toimielintä ei ole asetettu 2 kuukauden kuluessa, valtioneuvosto asettaa sen.
- Väliaikaisen toimielimen tehtävistä säädetään lailla. Vate johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti.
- Vate valmistelee asioita aluevaltuuston ratkaistavaksi. Se voi tehdä sopimuksia ja palkata henkilöstöä korkeintaan 31.12.2023 saakka.

Toimeenpanon organisointi

Sote-ministerityöryhmä

Sote-uudistuksen johtoryhmä

Toimeenpanon
koordinaatioryhmä

Ministeriöiden toimeenpanoa koordinoiva
VN-tasoinen ryhmä

Ministeriöiden yhteinen valmistelutyö

STM:n
toimeen-
pano

VM:n
toimeen-
pano

SM:n
toimeen-
pano

Alueellisen valmistelun jaosto

Aluelähtöinen valmistelu

Hallintoon, talouteen ja tuki-
palveluihin liittyvä alueellinen
valmistelu

Johtamiseen ja osaamiseen liittyvä
alueellinen valmistelu

Palvelujen järjestämiseen
liittyvä alueellinen valmistelu

Yhdyspintoihin liittyvä
alueellinen valmistelu

Kokoava ICT-valmistelu

Alueellisen
valmistelun
vastuuhenkilö-
verkosto

Pelastustoimen
alueellisen
valmistelun
vastuuhenkilö-
verkosto

Muut verkostot ja valmisteluryhmät
(mm. viestintäverkosto,
henkilöstöfoorumi)

Sote-uudistus

soteuudistus.fi

#sote

#soteuudistus

Sote-uudistus